

УДК 343.9

DOI <https://doi.org/10.32782/ln.2022.16.27>

Князєв С.В.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності
ПрАТ «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»*

ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Актуальність теми. В роботах вітчизняних науковців, що присвячені початковому етапу розслідування кримінальних правопорушень, зазвичай, увага приділяється комплексному дослідженню діяльності органів досудового розслідування, розглядаються загальні засади підготовки та проведення початкових СРД та особливості їх планування. Вчені розглядають поняття «початковий етап» як систему взаємопов'язаних початкових невідкладних та інших СРД, обумовлених вимогами невідкладності та процесуальної економії, які спрямовані на з'ясування обставин вчиненого суспільно небезпечного діяння, як правило, за «гарячими» слідами, виявлення і закріплення слідів злочинної діяльності, установлення та затримання причетних до неї осіб, забезпечення подальшого всебічного, повного та об'єктивного розслідування для того, щоб вжити заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють вчиненню суспільно небезпечних діянь [13; 14; 15].

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи слідчу й судову практику розгляду кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, можна зробити проміжний висновок про те, що відомості про означувану незаконну діяльність (або про таке кримінальне правопорушення, що готується) можна отримати, насамперед, після проведення перевірок контролюючими органами підприємств, установ та організацій, із заяв й повідомлень громадян (працівників органів, що здійснюють виконання повноважень в бюджетній сфері),

повідомлення в медіа, або в ході самостійного виявлення під час перевірки (відпрацювання) працівниками уповноважених правоохоронних органів відповідних суб'єктів.

З'ясована інформація щодо кримінальних правопорушень учинених у бюджетній сфері реєструється згідно із наказом МВС України від 08 лютого 2019 р. № 100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події» [11].

Діяльність правоохоронних органів щодо протидії фактам кримінальних правопорушень у бюджетній сфері має включати всі можливі сили і засоби для досягнення поставленої мети, а саме: 1) комплексний підхід до використання всіх сил та засобів правоохоронних органів, інших державних установ, а також громадських організацій, які повинні брати участь та сприяти протидії таким проявам; 2) застосування різних тактичних прийомів ОРЗ з метою виявлення таких фактів; 3) використання всіх можливих засобів з метою отримання інформації; 4) прогнозування результатів роботи оперативних підрозділів; 5) отримання доказів вчинення кримінального правопорушення.

Передусім, у разі отримання заяви про вимагання неправомірної вигоди службовою особою, доцільно викласти таку інформацію заявником власноруч із детальним описом обставин таких вимог (місця, час зустрічей, предмет неправомірної вигоди та спосіб його

передачі (реалізації)), умови, в які поставлений заявник діями або бездіяльністю службової особи. В заяві необхідно висвітлити наступну інформацію: 1) обставини за яких заявник опинився у відповідній ситуації; 2) місце роботи, посада, П.І.Б. особи, яка вимагає неправомірну вигоду (за можливості, висвітлити повні дані службової особи та способи зв'язку); 3) за які дії чи бездіяльність потрібно надати неправомірну вигоду; 4) що є предметом неправомірної вигоди; 5) коли, в який час та спосіб має відбутися передача неправомірної вигоди; 6) які саме дії або бездіяльність повинна вчинити службова особа за результатами отримання неправомірної вигоди на свою вимогу; 7) що спонукало заявника звернутися до правоохоронних органів; 8) згода заявника у здійсненні співпраці з працівниками правоохоронних органів з метою викриття особи правопорушника [1, с. 17].

Особа, яка заявляє або повідомляє про кримінальне правопорушення у бюджетній сфері попереджається про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення. Разом із отриманням заяви або повідомленням про кримінальне правопорушення у бюджетній сфері корупційної спрямованості, такому заявникові роз'яснюється положення КК України про те, що особа, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду, звільняється від кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, передбачені статтями 354, 368-3, 368-4, 369, 369-2 КК України, якщо після пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди, вона добровільно заявила про те, що сталося та активно сприяла розкриттю кримінального правопорушення [8].

Зазначені матеріали не пізніше 24 годин із моменту реєстрації необхідно надіслати до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до ЄРДР у порядку ст. 214 КПК України [9].

Як вже було зазначено, такі матеріали можуть складатись, у тому числі, з рапорту

про виявлене кримінальне правопорушення, документів або інших носіїв інформації, що підтверджують наявність обставин кримінального правопорушення, та супровідного листа, за яким уповноважений працівник надсилає зібрані матеріали до органу досудового розслідування. У відповідному рапорті, як зазначає А. Ф. Волобуєв, має бути надано розгорнуту характеристику виявленого розкрадання майна або іншого кримінального правопорушення, який був вчинений у процесі протиправної діяльності. Це має бути узагальнений письмовий висновок проведеної ОРД щодо виявлення кримінального правопорушення. Зокрема, у рапорті навіть щодо окремого епізоду кримінального правопорушення має бути чітко визначено: 1) підприємство, у процесі діяльності якого було вчинено кримінальне правопорушення (його назва, організаційно-правова форма, засновники та керівники, точна адреса місцезнаходження, вид підприємницької діяльності); 2) у чому полягає кримінальне правопорушення; 3) місце та час його вчинення; 4) хто його вчинив і хто цьому сприяв; 5) спосіб вчинення кримінального правопорушення, використані для цього засоби; 6) розмір збитків; 7) де знаходиться або як було використано майно, одержане внаслідок вчинення кримінального правопорушення; 8) у яких документах та інших джерелах відобразилися ознаки кримінального правопорушення; 9) свідки вчинення протиправних дій [4, с. 148].

Для подальшої кваліфікації кримінального правопорушення необхідно перевірити посадову інструкцію, положення про відповідний підрозділ з метою визначення повноважень та функціональних обов'язків фігуранта, а також для встановлення, за які дії вимагається отримання неправомірної вигоди, чи уповноважений фігурант самостійно приймати рішення, за яке вимагає неправомірну вигоду або він впливає на іншу службову особу тощо. Слід пам'ятати, що в ході виявлення кримінальних правопорушень у бюджетній сфері важливо розуміти та безпосередньо врахову-

вати особливості законодавчого регулювання всіх процесів, охоплених бюджетною сферою. Без усвідомлення механізму виділення бюджетних коштів, проведення публічних закупівель, приватизації майна державними органами (фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва у районах та містах) або органами місцевого самоврядування (місцеві ради), неможливо правильно застосувати криміналістичні засоби виявлення та закріплення слідів кримінального правопорушення, встановлення характеру й розміру завданої шкоди, а отже, зібрати належні докази і забезпечити ефективне розслідування.

З метою виявлення кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним використанням бюджетних коштів під час виконання цільових програм, обов'язково слід з'ясувати: 1) перелік цільових програм, які були затверджені відповідною радою та які фінансуються за рахунок коштів державного чи місцевого бюджетів; 2) чи всі бюджетні програми затверджені згідно з чинним законодавством, у разі їх невиконання з'ясувати причини цього; скільки коштів з бюджетів було передбачено на такі цілі, скільки фактично надійшло та використано; 3) чи виділялися бюджетні кошти на програми, які нереалізовані або реалізовані не в повному обсязі, а також про фінансування неперспективних програм; 4) чи проводилися аудит та фінансовий контроль за використанням коштів на виконання зазначених програм (якщо так, то ознайомитися з матеріалами ревізій); 5) порядок виконання програми, встановити обсяг та джерела фінансування; встановити виконавців програми, їх обов'язки, коло повноважень кожного з них [6, с. 143].

З цього слідує, що на початку спільної роботи, насамперед, на офіційному сайті відповідної обласної, районної, міської, селищної, сільської ради необхідно отримати рішення про бюджет на рік, в якому було учинено кримінальне правопорушення та здійснити аналіз розподілу видатків розпорядниками коштів за

відповідними бюджетними програмами (додаток до рішення відповідної ради). Крім цього, слід здійснити аналіз цієї ради з метою отримання загальної інформації щодо її структурних підрозділів (положення про підрозділ, ПІБ директора та його заступника, юридична адреса відповідного підрозділу, кількість посадових / службових осіб та їх обов'язки) та ознайомитись із їх планом річних закупівель (річний план та зміни до нього безоплатно оприлюднюються замовником в електронній системі закупівель протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану та змін до нього. Поряд із цим, використовуючи офіційний державний портал оприлюднення інформації про публічні закупівлі prozorro.gov.ua із застосуванням ЄДРПОУ відповідного розпорядника коштів (наприклад: структурного підрозділу ради), варто відпрацювати оприлюднену інформацію про закупівлю та інформацію подану учасниками закупівлі, а саме: а) провести аналіз річного плану закупівель та змін до нього; б) розмір бюджетного призначення та встановлену очікувану вартість предмета закупівлі; в) вимоги встановлені тендерною документацією замовника до учасників; г) тендерну пропозицію учасників, її відповідність вимогам встановленим у тендерній документації Замовника, в тому числі, відповідність Закону України «Про публічні закупівлі»; г) здійснити аналіз протоколів розгляду тендерних пропозицій щодо законності прийняття рішень; д) повідомлення про намір укласти договір [10, с. 29].

Водночас, доцільно провести перевірку інформації, яка надана учасниками в тендерних пропозиціях, щодо відповідності вимогам тендерної документації [5], а саме:

– наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій (за допомогою реєстру нерухомого майна, реєстру автотранспортних засобів, перевірки договорів оренди, договорів субпідряду тощо);

– наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації;

– наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічних дій за предметом закупівлі договору (перевірка інформації шляхом опитування контрагентів за договором, інших осіб);

– наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю [10, с. 30].

Разом із цим, доцільно проаналізувати на схожість адреси розташування підприємств – учасників закупівлі, з метою отримання інформації чи не виступає засновником/кінцевим бенефіціарним власником (контролером) одна і та ж особа. Перевірити у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення відомості про службову (посадову) особу учасника процедури закупівлі, яку уповноважено учасником представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі, фізичну особу, яка є учасником, щодо притягнення згідно із законом до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також здійснити перевірку тендерної пропозиції, яка подається учасником конкурентної процедури закупівлі, або участь у переговорній процедурі бере учасник, на предмет того, що така особа може бути пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі, в тому числі, з уповноваженою особою або з керівником замовника [2, с. 12]. Крім цього, за допомогою сервісу Опендатабот із застосуванням комп'ютера або мобільного додатку необхідно ввести назву підприємства або його ЄДРПОУ та отримати відомості про судові рішення в яких фігурує підприємство яке становить оперативний інтерес. Ознайомитися з судовими рішеннями та провести аналіз викладених в ньому обставин. Таким чином можна отримати інформацію про пов'язані підприємства з ознаками фіктивності та відомості щодо отриманих дозволів на здійснення заходів забезпечення кримінального провадження (тимчасового доступу до речей і документів, обшуків та інше) [2, с. 12]

Під час проведення перевірок в установах, які є виконавцями певної державної цільової програми, ознаками, які можуть свідчити про порушення порядку використання бюджетних коштів та відповідно порушення законодавства про бюджетну систему України є: 1) суттєве порушення процедури видачі позички з державного бюджету (не за призначенням, не на виконання цільових програм, поза конкурсом чи за особистими вказівками керівників управлінських структур, фіктивним фірмам тощо); 2) підробка документів, що ввійшли в обґрунтування необхідності виділення бюджетних коштів, або про недостовірну мету використання отриманих коштів; 3) комерційне використання пільгових бюджетних коштів (внесення до статутних фондів комерційних структур, розміщення на депозитних рахунках); 4) витрата бюджетних коштів усупереч їх цільового призначення (закордонні відрядження, оплата оренди приміщень тощо); 5) придбання нерухомості, цінних речей та інші обставини, які свідчать про рівень життя посадових осіб, що розподіляють чи розпоряджаються бюджетними позичками, який не відповідає рівню особистих прибутків [6, с. 144; 7, с. 89].

Згідно з ч. 3 ст. 26 БК України, розпорядники бюджетних коштів організують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів. Внутрішнім контролем є комплекс заходів, що застосовуються керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності розпорядника бюджетних коштів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління [3].

Внутрішнім аудитом є діяльність, спрямована на удосконалення системи управління, внутрішнього контролю, запобігання фактам неза-

конного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності розпорядника бюджетних коштів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, та яка передбачає надання незалежних висновків і рекомендацій. Для здійснення внутрішнього аудиту розпорядник бюджетних коштів в особі керівника утворює самостійний структурний підрозділ внутрішнього аудиту, що є підпорядкованим і підзвітним безпосередньо такому керівнику [3].

У зв'язку з цим, з установ, які є головними розпорядниками бюджетних коштів, слід витребувати наступну інформацію:

1) коли вказаними органами перевірялися питання додержання бюджетного законодавства та чи розглядалися такі питання на сесіях рад, засіданнях їх виконкомів, комісій, а також які заходи були прийняті до порушників законів про бюджет та як вони реалізовані;

2) про надання кредитів, у тому числі без застави майна, гарантійних зобов'язань (листів), своєчасність їх повернення, з'ясувавши, ким прийняті рішення з цих питань та чи передбачалися бюджетом (затвердженим кошторисом) витрати на надання кредитів, зокрема, на придбання житла, навчання, лікування, на організацію підприємницької діяльності, ведення фермерського господарства та на яку суму (якщо кредити не повернуті своєчасно, скільки було заявлено позовів про примусове стягнення боргу, результат їх розгляду та яку суму повернуто за рішеннями судів;

3) про надання за рахунок бюджетних коштів фінансової (матеріальної) допомоги юридичним та фізичним особам, в якому розмірі, на які цілі» висновки про необхідність її надання. Якими документами підтверджується надання вказаної допомоги;

4) кому в регіоні виділені державні централизовані кредити, документи, які підтверджують законність надання коштів; на яку суму, хто мав право на отримання і хто безпосередньо отримав субсидії, субвенції, що мають виключно цільове призначення;

5) чи обґрунтованими є плани діяльності, бюджетні запити, кошториси, чи відповідають вони фактичним потребам та обсягам бюджетних асигнувань;

6) чи всі бюджетні програми затверджені згідно з чинним законодавством, у разі їх невиконання з'ясувати причини цього; скільки коштів з бюджетів було передбачено на такі цілі та скільки фактично надійшло і використано;

7) чи проводилися аудит та фінансовий контроль за використанням коштів на виконання зазначених програм або ревізія діяльності установи чи організації, які використовували на такі програми бюджетні кошти;

8) чи відкриті спеціальні рахунки, з'ясувати законність їх відкриття та використання по розрахунках за бюджетними програмами;

9) інформацію про виконання бюджету: скільки надійшло коштів та скільки використано за призначення згідно із затвердженими кошторисами. Якщо бюджет не виконано, з'ясувати, які заходи приймалися органами влади, податковими інспекціями для його виконання та які рішення прийняті ними за наслідками їх перевірок, як вони реалізовані. При цьому потрібно перевірити законність цих рішень [12, с. 49–50].

Паралельно із цим, слідчий має право провести огляд місця події з метою виявлення слідів вчинення кримінального правопорушення у бюджетній сфері, як правило, документальних. Оскільки огляд проводиться, досить часто, у приміщеннях юридичних осіб, то для його проведення відповідно до ст. 233 КПК України необхідна ухвала слідчого судді. При цьому в клопотанні повинна бути вказана точна адреса будівлі та приміщення, в якому дозволяється проведення огляду, а також має бути зазначено і особу власника, і особу фактичного володільця приміщення [9].

Зазвичай, слідчому необхідно підготувати клопотання з метою вилучення тендерної документації, усіх без винятку протоколів замовника/підрядника відносно конкретної закупівлі, тендерних пропозицій учасників/переможця процедури закупівлі тощо. Це

може бути: договір підряду, дефектні акти, робочий проект із змінами та додатками по договору, експертні звіти; акти Ф КБ-2в, Ф КБ-3, рахунки – фактури, платіжні доручення, накладні, довіреності, договори відповідального зберігання, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні; локальні кошториси (кошториси, підсумкова відомість ресурсів, договірна ціна, пояснювальні записки, довідки про вартість виконаних будівельних робіт); декларації про початок виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкції) за вказаним об'єктом, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю; статут підприємства, накази про призначення на посади та посадові інструкції осіб, які підписом засвідчували достовірність відомостей зазначених в актах Ф КБ-2в (акти здачі - прийняття будівельних робіт) тощо [10, с. 32–33].

За необхідності отримання додаткових доказів, необхідно звернутися із клопотанням до слідчого судді та отримати дозвіл суду для проведення обшуку за місцем роботи і проживання осіб стосовно яких є інформація про можливу участь у протиправній діяльності в бюджетній сфері, в інших приміщеннях, що перебувають в них у власності, автомобілях. Перед початком проведення заходів начальник оперативного підрозділу разом із начальником слідчого відділу або їх заступниками повинні провести інструктаж працівників, задіяних для проведення обшуку, із метою чіткого роз'яснення обов'язків кожного члена групи, а також суворого дотримання особистої безпеки та неухильного дотримання вимог чинного законодавства України, умовно поділивши працівників на групи залежно від кількості об'єктів, на яких заплановано проведення обшуку та особливостей самих об'єктів. Можуть бути обшукані службові кабінети, приміщення цехів і складів, робочі місця у виробничих приміщеннях, приміщеннях бухгалтерії. У ході проведення обшуку потрібно встановити наявність доказів злочинної діяльності, а тому слід виділити основні об'єкти пошуку: документи фінансо-

во-господарської діяльності, бухгалтерської звітності; бланки документів з окремими реквізитами (печатками, штампами, підписами посадових осіб); записники; комп'ютерну техніку; засоби підробки документів такі як печатки, штампи; гроші, коштовності нажиті злочинним шляхом; листи, записки, та інші матеріали (детальніше про це буде зазначено в наступному розділі дисертаційному дослідженні).

Після проведення обшуку знайдені речові докази, якщо вони прямо зазначені в ухвалі суду, вилучають та зберігають у камері схову. У разі виявлення речових доказів, що мають значення для кримінального провадження, але вони не зазначені в ухвалі слідчого судді, їх тимчасово вилучають під час проведення обшуку; клопотання про арешт такого майна слідчий або прокурор повинні подати слідчому судді протягом 48 годин після вилучення майна [9].

Висновки. Наголошено на тому, що в ході виявлення кримінальних правопорушень у бюджетній сфері слід враховувати особливості законодавчого регулювання всіх процесів, охоплених бюджетною сферою. Без усвідомлення механізму виділення бюджетних коштів, проведення публічних закупівель, приватизації майна державними органами (фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва у районах та містах) або органами місцевого самоврядування (місцеві ради), неможливо правильно застосувати криміналістичні засоби виявлення та закріплення слідів кримінального правопорушення, встановлення характеру й розміру завданої шкоди, а отже, зібрати належні докази і забезпечити ефективне розслідування. Надані методичні рекомендації мають усунути прогалини у організаційно-тактичному аспекті виявлення кримінальних правопорушень означеної категорії, візуалізувати окремі тактичні елементи цієї діяльності та посприяти виробленню практичних вмій і навичок роботи працівників правоохоронних органів за визначеним типовим алгоритмом.

Анотація

У статті запропоновано типові алгоритми дій під час виявлення кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, які полягають в комплексному застосуванні можливостей контролюючих і правоохоронних органів щодо з'ясування обставин вчинення кримінальних правопорушень, у тому числі щодо механізму легалізації доходу одержаного злочинним шляхом, зокрема: збирання первинних матеріалів органом досудового розслідування (опитування; витребування документів, вивчення результатів ревізій, актів перевірок; направлення запитів; використання даних автоматизованих інформаційно-пошукових систем; матеріалів оперативно-розшукової діяльності; отримання інформації, що містить банківську таємницю). Акцентовано увагу на тому, що на початку пошукової роботи, передусім, на офіційному сайті відповідної обласної, районної, міської, селищної, сільської ради необхідно отримати рішення про бюджет на рік, в якому було учинено кримінальне правопорушення та здійснити аналіз розподілу видатків розпорядниками коштів за відповідними бюджетними програмами. Крім цього, слід здійснити аналіз цієї ради з метою отримання загальної інформації щодо її структурних підрозділів (положення про підрозділ, директора та його заступника, юридична адреса відповідного підрозділу, кількість посадових/службових осіб та їх обов'язки) та ознайомитись із їх планом річних закупівель (річний план та зміни до нього безоплатно оприлюднюються замовником в електронній системі закупівель протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану та змін до нього. Надалі, слід відпрацювати оприлюднену інформацію про закупівлю та інформацію подану учасниками закупівлі, а саме: провести аналіз річного плану закупівель та змін до нього; розмір бюджетного призначення та встановлену очікувану вартість предмета закупівлі; вимоги встановлені тендерною документацією замовника до учасників; тендерну пропозицію учасників, її відповідність вимогам встановленим у тендерній документації Замовника, в тому числі, відповідність Закону України «Про публічні закупівлі»; здійснити аналіз протоколів розгляду тендерних пропозицій щодо законності прийняття рішень; д) повідомлення про намір укласти договір.

Ключові слова: ситуація, виявлення, алгоритм, кримінальне правопорушення, обставини, подія, збитки, кримінальне провадження.

Kniaziev S.V. Peculiarities of detection of criminal offenses in the budgetary sphere

Summary

The article proposes typical algorithms for actions during the detection of criminal offenses in the budgetary sphere, which consist in the complex application of the capabilities of controlling and law enforcement agencies to clarify the circumstances of the commission of criminal offenses, including the mechanism of legalization of income obtained through criminal means, in particular: collection of primary materials by a pre-trial investigation body (survey; requisitioning documents, studying the results of audits, reports of inspections; sending requests; using data from automated information and search systems; materials of operative and investigative activities; obtaining information containing bank secrets). Attention is focused on the fact that at the beginning of the search work, first of all, on the official website of the relevant oblast, district, city, settlement, village council, it is necessary to obtain a decision on the budget for the year in which the criminal offense was committed and to carry out an analysis of the distribution of expenses by managers of funds according to the relevant budget programs. In addition, an analysis of this board should be carried out in order to obtain general information about its structural divisions (regulations about the division, the director and his deputy, the legal address of the relevant division, the number of officials/officials and their duties) and familiarize yourself with their annual procurement plan (the annual plan and changes to it are published free of charge by the customer

in the electronic procurement system within five working days from the date of approval of the annual plan and changes to it. In the future, the published information about the procurement and the information submitted by the procurement participants should be processed, namely: analyze the annual the procurement plan and changes to it; the amount of the budget assignment and the estimated cost of the procurement; the tender offer of the participants, including the compliance with the Law of Ukraine “On Public Procurement” to analyze the protocols of consideration of tender proposals regarding the legality of decision-making; e) notice of intention to conclude a contract.

Key words: situation, detection, algorithm, criminal offense, circumstances, event, damages, criminal proceedings.

Список використаних джерел:

1. Алгоритм дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень із прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: метод. реком. Дніпро: ДДУВС, 2020. 60 с.
2. Алгоритм дій працівників стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень щодо привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем: метод. реком. / Юр'єв Д. С., Неклеса О. В., Палешко Я. С., Санакоєв Д. Б., Єфімов В. В. Дніпро: ДДУВС, 2020. 39 с.
3. Бюджетний Кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 р. № 2456VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Волобуєв А. Ф. Проблеми методики розслідування розкрадань майна в сфері підприємництва : монографія. Харків : Ун-т внутр. справ, 2000. 336 с.
5. Вязмікін С. А. Виявлення та припинення правопорушень у сфері державних закупівель товарів, робіт і послуг підрозділами захисту економіки Національної поліції України. *Detection and Suppression of Offenses in the Procurement of Goods, Works and Services by Economics Protection Units of National Police of Ukraine*. URL: <https://elar.naiiau.kiev.ua/items/fb88d231-1aeb-434c-a3c3-1ed0a2d18208>.
6. Запобігання злочинам, пов'язаним з незаконним використанням бюджетних коштів : наук.-практ. посіб. / Кулаков В. В., Лень В. В., Мірошниченко С. С. та ін. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2011. 289 с.
7. Кравчук С. Й. Економічна злочинність в Україні: навч. посіб. Київ : «Кондор», 2009. 282 с.
8. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
9. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
10. Основи розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: метод. реком. Дніпро: ДДУВС, 2021. 60 с.
11. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ МВС України від 8 лют. 2019 р. № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z022319>
12. Розслідування нецільового використання бюджетних коштів : метод. реком. / Чернявський С. С., Василичук В. І., Вознюк А. А. та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2014. 66 с.
13. Тіщенко В. В. Концептуальні основи розслідування корисливо-насиленіцьких злочинів: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2003. 40 с.
14. Чаплинський К. О., Мінка П. Я. Розслідування злочинів, вчинених злочинними угрупованнями: навч. посіб. Дніпропетровський гуманітарний університет, 2009. 225 с.
15. Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. та ін. Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності: окремі криміналістичні методики / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2006. 624 с.